

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.545/2025/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Horváth Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. november 4.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): fk. terhelt

Első fok: Szekszárdi Járásbíróság, 13.Fk.137/2023/17., ítélet, előkészítő ülés,
2024. január 31., jogerő: 2024. február 19.

Az indítvány előterjesztője: a Tolna Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezés érdekében

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmény miatt fk. terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Tolna Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szekszárdi Járásbíróság 13.Fk.137/2023/17. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Szekszárdi Járásbíróság a 2024. január 31-én kihirdetett és 2024. február 19-én jogerős 13.Fk.137/2023/17. számú ítéletével fk. terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és jármű önkényes elvételének büntetében [Btk. 380. § (1) bekezdés]. Ezért öt halmazati büntetésül 312 óra közérdekű munka büntetésre ítélte. Rendelkezett a közérdekű munkakötelezettség nem teljesítése esetén az átváltoztatásról, a vagyonelkobzásról, a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

[1] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Tolna Vármegyei Főügyészség BF.B.90/2025/3. számú átiratában terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára hivatkozva.

[2] Indokai szerint az alapügyben eljáró bíróság a fiatalkorúakra vonatkozó szabályokat figyelmen kívül hagyva, olyan személyek (a fiatalkorú terhelt és a védője) távollétében tartott előkészítő ülést és hirdetett ítéletet, akiknek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[3] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 663. § (2) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[4] A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.525/2025. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

[5] Kifejtette, hogy a védőnek az ügydöntő határozat kihirdetésére kitűzött előkészítő ülésről való távolmaradása nem eredményezte azt, hogy az előkészítő ülést olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény alapján kötelező, az ítélet kihirdetésére kitűzött előkészítő ülésnek a védő távollétében való megtartására ugyanis – álláspontja szerint – a törvény rendelkezése alapot ad [Be. 550. § (2) bekezdés].

[6] Más a helyzet a fiatalkorú terhelt esetében, ugyanis a törvény eltérést nem tűrően kizárja a fiatalkorúval szembeni eljárásban az előkészítő ülés és a tárgyalás megtartását, ha azon a fiatalkorú nincs jelen.

[7] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

III.

[8] A főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[9] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[10] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint – a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel felülvizsgálat alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[11] Az iratok alapján megállapítható, hogy:

– a bíróság 2024. január 17-én előkészítő ülést tartott az ügyben, melyen jelen volt a fiatakorú terhelt és védője, valamint a törvényes képviselő. Az előkészítő ülésen a bíróság elfogadta a fiatakorú terhelt beismertő nyilatkozatát, az ügyészi és a védői felszólalást, valamint az utolsó szó jogán elmondottak után a bíróság az előkészítő ülést határozathirdetésre, 2024. január 31. napjára elnapolta, melyre a jelenlévő fiatakorú terheltet és védőjét szóban idézte (Szekszárdi Járásbíróság 13.B.137/2023/13. számú jegyzőkönyv).

– A 2024. január 31-i előkészítő ülésen a fiatakorú terhelt és védője szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. Az eljáró bíró megállapította, hogy a határozat kihirdetésének akadálya nincs. Ezt követően kihirdette a bíróság ítéletét (Szekszárdi Járásbíróság 13.B.137/2023/17. számú jegyzőkönyv).

[12] A Be. XCV. Fejezete rendelkezik a fiatakorú elleni büntetőeljárás külön szabályairól. A Be. 676. § akként rendelkezik, hogy a fiatakorú elleni büntetőeljárásban e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

[13] A Btk. 105. § (1) bekezdése értelmében fiatakorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

[14] A jogerős ügydöntő határozatból megállapítható, hogy

– a terhelt dátum1 napján született, valamint

– a terhére rótt bűncselekményt 2023. január 30. és 2023. február 4. napján követte el.

[15] Következésképpen a bűncselekmények elkövetési idején a terhelt nem töltötte be a tizennyolcadik életévét, így a Btk. 105. § (1) bekezdése alapján fiatakorúnak minősül.

[16] A Be. 693. § (1) bekezdése szerint a fiatakorú jelenléte az előkészítő ülésen és a tárgyaláson kötelező.

[17] A Be. 682. § (1) bekezdése alapján a fiatakorú elleni eljárásban védő részvétele kötelező.

[18] A törvény a fiatakorú vádlott számára nem teszi lehetővé, hogy szabályszerű idézését követően lemondjon a tárgyaláson való részvételéről; a törvény kizárja a fiatakorúakkal szembeni eljárásban az előkészítő ülés és a tárgyalás megtartását, ha azon a fiatakorú vádlott nincs jelen.

[19] Az általános szabályok szerint is az előkészítő ülésen a vádlott jelenléte kötelező. Ha az eljárásban védő vesz részt, az előkészítő ülés a védő távollétében nem tartható meg [Be. 499. § (5) bekezdés]. Ez abszolút tilalom, kivétel nem tűrő.

[20] Következésképpen a felnőttkorú terhelt, illetve védője távollétében sem tartható meg az előkészítő ülés, a terhelt jelenléte az előkészítő ülésen nem jog, hanem kötelezettség.

[21] E kötelezettség alól a törvény nem ad felmentést, és nem tesz különbséget a szerint, hogy az előkészítő ülésen milyen konkrét eljárási cselekményre kerül sor.

[22] A Be. LXXVIII. Fejezete tartalmazza a tárgyalás menetének a szabályait. A Be. 550. § (1) bekezdése alapján, ha az ügy bonyolultsága, a határozat nagy terjedelme vagy más

fontos ok szükségessé teszi, a határozat meghozatalára és kihirdetésére a tárgyalás nyolc, kivételesen tizenöt napra elnapolható. A (2) bekezdés szerint, ha a tárgyaláson a vádlott, illetve a védő a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a határozat a vádlott, illetve a védő távollétében is kihirdethető.

[23] Ez a szabály azonban kifejezetten az elsőfokú bírósági tárgyalásra vonatkozó, amely nem alkalmazható analogikusan az előkészítő ülésre.

[24] Ugyanis az előkészítő ülés nem tekinthető tárgyalásnak, a jogalkotó az előkészítő ülésre szigorúbb jelenléti szabályokat állapított meg, a Be. kifejezetten külön Fejezetben szabályozza az előkészítő ülést, mint a tárgyalást megelőző eljárási szakaszt.

[25] Tévedett tehát a bíróság, amikor a határozathirdetést az előkészítő ülés keretében oly módon tartotta meg, hogy alkalmazni kívánta a Be. 550. § (2) bekezdésében írt, a tárgyalásra vonatkozó könnyítést. Erre ugyanis nincs mód.

[26] A Kúria rámutat arra, hogy a jogalkotó kifejezetten a fiatalok fokozott védelmét szolgálja azzal, hogy a tárgyalási jelenlétük nem választható jog – szemben a felnőttkorú terhelt esetén –, hanem nem mellőzhető kötelezettség. Ez azt jelenti, hogy még a tárgyalási szakban sem lehetséges a fiatalok terhelt és védője távollétében érdemi eljárási cselekményt végezni.

[27] Mindebből egyértelműen következik, hogy az előkészítő ülés megtartására és az elsőfokú ítélet kihirdetésére olyan személy távollétében – a fiatalok terhelt – került sor, akinek a részvétele azon kötelező lett volna; ezáltal a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen eljárási szabálysértés, és a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[28] Ebből viszont az is következik, hogy az előkészítő ülésre vonatkozó jelenléti szabályok változatlanok, még akkor is, ha azt a bíróság határozathirdetésre napolja.

[29] Ennélfogva kötelező védelem esetén a védő jelenléte nélkül sem tartható meg az előkészítő ülés. Így a védő távolmaradása ugyanúgy a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, és a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok megvalósulását jelenti.

[30] A Kúria a teljesség érdekében megjegyzi, hogy a Be. 693. § (2) bekezdése szerint, ha az előkészítő ülésen ügydöntő határozat meghozatalára kerülhet sor, akkor azon ismertetni kell a fiatalok terhelt tekintetében készült környezettanulmányt. Ugyanakkor az eljárási bíróság a környezettanulmány ismertetését – az iratokból megállapíthatóan – azt elmulasztotta.

[31] Ekként a Kúria a Tolna Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdés szerinti tanácsulésen elbírálván a Szekszárdi Járásbíróság 13.Fk.137/2023/17. számú ítéletét a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. A Kúria megjegyzi, hogy a Be. 633. § (2) bekezdése alapján a megismételt eljárásban előkészítő ülés tartásának nincs helye.

[32] *A döntés elvi tartalma*

A törvény a fiatalok vádlott számára nem teszi lehetővé, hogy szabályszerű idézését követően lemondjon a tárgyaláson való részvételéről; a törvény kizárja a fiatalokkal szembeni eljárásban az előkészítő ülés és a tárgyalás megtartását, ha azon a fiatalok vádlott nincs jelen.

[33] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. november 4.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.545/2025/13. számú végzése 2025. november 4. napján véglegessé vált.

Budapest, 2025. november 4.

Molnár Ferencné dr. s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ